

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
ZOFICKÁ FAKULTA

Katedra slovenských dejín
Gondova 2, 814 99 Bratislava 1

Váš list číslo/zo dňa:

Naše číslo:

Vybavuje/ ☎
Martin Homza
0903700806

Miesto a dátum odoslania:
Bratislava, 14. 05. 2018

POSUDOK HABILITAČNEJ PRÁCE

Mgr. Katarína Kolbiarz Chmelinová, PhD.

Skarby baroku między Bratysławą a Krakowem. Treasures of the Baroque between Bratislava and Krakow (Kraków: Muzeum Narodowe w Krakowie, 2017), s. 17 – 298.

S pani doktorkou Katarínou Kolbiarz Chmelinovou sa poznám prakticky od začiatku tohto milénia. V roku 2003 som totiž redigoval a neskôr uverejnil jej prácu: „Spišská boltcová rezba 17. storočia a podmienky jej vývoja“, in: *Terra Scepusiensis: stav bádania o dejinách Spiša*, ed.: Ryszard Gładkiewicz a Martin Homza (Bratislava a Wrocław: Lúč, 2003), s. 221 – 232. Neskôr som s ňou spolupracoval na ďalšom edičnom počine, ktorý sa volá *Historia Scepusii*, vol. 2: *Dejiny Spiša od roku 1526 do roku 1918*, ed.: Martin Homza a Stanisław A. Sroka. (Bratislava a Kraków: Katedra slovenských dejín UK a Instytut Historii UJ, 2016). Na s. 838 – 878 tu uverejnila svoj text, ktorý sme nazvali „Niekoľko poznámok k barokovému umeniu Spiša v 17. a 18. storočí“.

Ako je z uvedeného krátkeho výpočtu zrejmé prienikom týchto našich spoločných aktivít bola, okrem iného, spolupráca s poľskými kolegami. Tá, ako ukazuje publikácia predložená ako habilitačná práca, prináša svoje ovocie. Nedá mi však nepovedať pár viet k jej koncepcii, alebo vôbec k základnej otázke, prečo sa autorka rozhodla porovnávať práve barokový štýl medzi Bratislavou a Krakovom? Krakov, ako je známe, bol a až na posledných 100 rokov stále je, kľúčovou ekonomickou, kultúrnou, ale i politickou aglomeráciou, ktorá intenzívne prepája vplyvy z oboch strán Karpát, no a dvojnásobne to platí o vplyvoch umeleckých. Mohol by som na to uviesť mnoho príkladov, ale len na ilustráciu uvediem, že dôležité gotické kostoly v Krakove i Kazimierzi stavali *muratores de Scepus*, alebo pripomeniem vzájomné prepojenie tvorby Víta Stvoša a Majstra Pavla z Levoče. V Krakove našiel útočisko i ekonomickú postać ne jeden významný dejateľ z územia dnešného Slovenska, ako je tomu v prípade Jána Thurzu st. a naopak. Zaiste nejde o náhodu. Nie som teda prvý, ktorý aj na základe predloženej práce Kataríny Kolbiarz-Chmelinovej, môže konštatovať hlboké vzájomné prepojenie dnešného Malopoľska a z neho najmä Podhalianska a dnešného slovenského územia. Ako editor spomenutej syntézy k dejinám Spiša fenomény vzájomnej transkarpatskej spolupráce sledujem v niekoľkých rovinách. Predložená

manifestácia v podobe spoločnej slovensko-poľskej výstavy o baroku a s ňou súvisiaci viac ako reprezentatívny katalóg pani doktorky je preto pre mňa dôležitý aj ako ďalšia ukážka, ktorá potvrdzuje vyššie načrtnuté tézy. Na ilustráciu a pre pobavenie tu uvádzam ešte jeden príklad vzájomného prieniku, ktorý sa tento raz týka najmä literárneho umenia. 4. mája v roku 1732 predniesol jeden z nových bakalárov na Trnavskej jezuitskej univerzite latinskú báseň v elegickom distichu, formálne list, ktorý napísal v mene kráľa Svätopluka, mnícha, eremitu jeho kmotrovi cisárovi Arnulfovi. Báseň, list spolu s ďalšími listami s inou tematikou v Trnave vyšla tlačou v zbierke *Epistolae heroum, sacrae et profanae...* Na inom mieste v inom čase, dňa 29. 30. júla a 1. augusta v roku 1744 si poprední synovia poľskej šľachty zahráli v Krakove hru o nešťastnom osude moravského kráľa Svätopluka. Tragédiu hrali v jazyku latinskom a poľskom. Podobné príklady vzájomnej komunikácie v umení v barokovom období ibaže v umení obrazovom a sochárskom spracovala doktorka Kolbiarz Chmelinová.

Doktorka Kolbiarz Chmelinová patrí v tomto smere k priekopníkom, ktorý mažu každým dňom čoraz viac pomyselné hranice, ktoré donedávna vymedzovali mentálny obzor vedcov skúmajúcim predmetnú problematiku. Jej práca inak dokazuje to, čo bolo kedysi bolo normálnou axiómou – umenie nepozná hraníc a hranice ho obmedzujú.

Nie som odborníkom v odbore dejín umenia a preto sa chcem doktorke Kolbiarz Chmelinovej ospravedlniť, že sa nepustím do hodnotenia a kritiky ňou definovaných výstupov. Čo však dokážem povedať aj ako „laik“ je to, že už dlhší sledujem veľmi intenzívne vedecké napredovanie tejto autorky. Ako historik však v neposlednom rade oceňujem aj to, ako pracuje s archívnymi materiálmi. Celkovo veľmi jasne sa to ukázalo už pri redigovaní druhého dielu *Dejín Spiša*, ktorého vydanie trvalo niekoľko rokov, takže, keď malo vyjsť, musel som k textu pani doktorky priložiť vetu: „Text vznikol v roku 2009 a obsahovo bol s doplnenou časťou o 17. storočí imprimovaný v roku 2011.“ Jedným slovom, vysoko oceňujem profesionálny rast doktorky Kolbiarz Chmelinovej a myslím si, že tomuto rastu je adekvátny titul docent.

Bratislava 14. mája 2018

prof. Martin Homza, Dr.